Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

[redacted]

TER BESLISSING

Directie Maatschappelijke Ondersteuning

Opgesteld door

[redacted]

Aan | Staatssecretaris Langdurige en Maatschappelijke Zorg | Deadline: 20 december 2024

nota

Hoofdlijnenbrief wet maatschappelijke ondersteuning

Datum
20 december 2024

Kenmerk
4035013-1075532-DMO

Bijlage(n)
6

1. Aanleiding

- Ongeveer een jaar geleden stuurde uw voorganger de Kamer rond deze tijd de "hoofdlijnenbrief toekomst Wmo 2015".
- Via deze hoofdlijnenbrief wordt de Kamer jaarlijks geïnformeerd over de wijze waarop u in deze kabinetsperiode samen met gemeenten, aanbieders, vertegenwoordigers van cliënten en andere stakeholders verbeteringen in (de uitvoering van) de Wmo 2015 wil realiseren.
- Met bijgevoegde brief informeert u de Kamer over de voortgang van verschillende trajecten en acties die bijdragen aan het verbeteren van de Wmo 2015.

2. Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd in te stemmen met de brief en deze te ondertekenen voor verzending naar de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

- **Inleiding**: In de inleiding licht u toe dat om mensen maatschappelijke ondersteuning te kunnen blijven leveren, een goed werkende Wmo 2015 en goed functionerende uitvoeringspraktijk bij gemeenten en (zorg)aanbieders nodig is. U schetst op hoofdlijnen de ambities ten aanzien van de Wmo 2015, aan de hand van de volgende thema's:

    - **Een toekomstbestendige Wmo**: het is de vraag of het huidige stelsel klaar is voor de toekomst. Daarom is een onderzoek gestart naar de toekomst en houdbaarheid van de Wmo 2015. Het doel is om samen met gemeenten tot een objectief en breed gedragen beeld te komen van de kansen en uitdagingen. Parallel hieraan wordt een Meerjarenagenda ontwikkeld, samen met cliënten, gemeenten en zorgaanbieders. Verder wordt gewerkt aan passende financiering: via de ivb (zie hieronder) en er wordt samen met de fondsbeheerders en gemeenten gewerkt aan een nieuwe financieringsvorm van de Wmo 2015.

      Inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage: voor de korte termijn is dat het wetsvoorstel van de Inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage binnen de Wmo 2015. Deze

wetswijziging is noodzakelijk om de (steeds schaarser wordende) ondersteuning beschikbaar te houden, juist voor die mensen die het meest kwetsbaar zijn en aangewezen zijn op de Wmo 2015. U kondigt aan dat de beoogde implementatiedatum wordt opgeschoven naar 1 januari 2027. Zodat deze wet goed tot uitvoering wordt gebracht voor burgers en zodat aanbieders van ondersteuning, uitvoerende partijen en het CAK (verantwoordelijk voor de inning van de eigen bijdrage) zich goed kunnen voorbereiden op dit wetsvoorstel. Maar de druk om dit wetsvoorstel in te voeren blijft onverminderd hoog.

- **Samenwerking tussen het medisch en sociaal domein**: u licht toe dat de samenwerking tussen het medisch en sociaal domein één van de beoogde speerpunten is in het aanvullend zorg- en welzijnsakkoord, waar momenteel met partijen over wordt gesproken. Dit is noodzakelijk om de beoogde transformatie in zorg, ondersteuning en welzijn op gang te brengen en te houden. En ook om de eerstelijns zorg en de medisch-specialistische zorg toegankelijk te houden. Het is geen doel op zich om mensen buiten de zorg te houden, het gaat erom dat de hulpvraag op de juiste plek wordt opgepakt en wordt beantwoord. Voor de verbinding met het sociaal domein is extra inspanning noodzakelijk. Bijvoorbeeld door de sociale basis te versterken, stappen te zetten met de inrichting van lokale teams en de uitvoering van de IZA Transformatieplannen in het sociaal domein.

- **Sociale basis en mantelzorg:** in de brief geeft u aan dat in het aanvullend zorg- en welzijnsakkoord afspraken wordt gemaakt over het versterken van de sociale basis. Daarnaast wordt de uitvoering van de Mantelzorgagenda, zoals eerder gedeeld met uw Kamer, met kracht voortgezet.

- **Bijlage:** daarnaast informeert u de Kamer over de stand van zaken op verschillende lopende dossiers en de uitvoering van moties en toezeggingen, dit overzicht treft u aan in de bijlage. Onderwerpen die hier voorbij komen zijn:

  1. Verbetering van het stelsel
  2. Sociale basis en mantelzorg
  3. Het verbeteren van samenwerking, toegang en professionalisering
  4. Het aanbod en de kwaliteit van Wmo-voorzieningen
  5. Wonen en zorg
  6. Cliëntervaringsonderzoek over de Wmo 2015

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek
U kondigt geen grote, of onverwachte veranderingen aan met deze brief.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie
N.v.t.

c. *Financiële en personele gevolgen*
N.v.t.

d. *Juridische aspecten haalbaarheid*
Bij de Voorjaarsnota 2023 heeft het vorige kabinet aangekondigd het abonnementstarief Wmo 2015 te zullen vervangen door een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage (ivb). Daarvoor is een wetsvoorstel in voorbereiding. Op 8 mei 2024 heeft het vorige kabinet het wetsvoorstel voor advies voorgelegd aan de Raad van State. Vervolgens heeft op 28 augustus 2024 de Raad van State geadviseerd om het voorstel van Wet vervanging abonnementstarief Wmo 2015 overtuigender te motiveren en zo nodig aan te passen of deels te heroverwegen. In de brief kondigt u aan dat u de periode sindsdien benut om het advies van de Raad van State te verwerken en het wetsvoorstel aan te passen en af te stemmen binnen het kabinet. Het wetsvoorstel zal zo spoedig mogelijk in het eerste kwartaal van 2025 worden aangeboden aan de Tweede Kamer.

e. *Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)*
De gehele brief is afgestemd met o.a. de VNG, BZK, IRF, ZN en SWN

f. *Gevolgen administratieve lasten*
N.v.t.

g. *Toezeggingen*
Er worden verschillende moties en toezeggingen afgedaan:

- *Toezegging [31-10-2024] - Over voortgang van de Mantelzorgagenda en de aanpak informele zorg, ondersteuning en (jeugd)hulp wordt de kamer via de reguliere voortgangsrapportages geïnformeerd (GALA, WOZO, Hoofdlijnenbrief Wmo en Hervormingsagenda Jeugd) (11368)*

- *Toezegging [31-10-2024] - Een inhoudelijke reactie op het rapport Ondersteuningsbehoeften van mantelzorgers die zorgen voor een naaste met een levenslange en levensbrede zorg- of ondersteuningsvraag. (11628)*

- *Motie [31-10-2024] - Motie van het lid Bikker c.s. over stoppen met het eisen van een mantelzorgverklaring (4889)*

- *Toezegging [27-11-2024] – Motie van het lid El Abassi c.s. over de toepassing van de vrijwilligersvergoeding voor mantelzorgers (29389)*

- *Motie [03-04-2024] – Motie van het lid De Kort c.s. over het verzoek om een onderzoek uit te voeren naar de mate van ondertekening en naleving van het convenant meeverhuizen en de knelpunten en oorzaken van onvoldoende naleving in kaart te brengen (24170, nr. 317)*

h. Fraudetoets
N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

a. Motivering
Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer